

Svenska som andraspråk för lärare, 31- 45 hp Swedish as a Second Language for teachers, 31-45 Credits

15 högskolepoäng

15 credits

Ladokkod: CSVA01

Revision: 1.1

Fastställd av: Utskottet för utbildningar inom pedagogik och lärande 2022-02-17

Gäller från: HT 2022

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Svenska som andraspråk (G1F)

Utbildningsområde: Undervisning

Ämnesgrupp: Svenska som andraspråk

Förkunskapskrav: Grundläggande behörighet.

Dessutom krävs genomgången kurs i Svenska som andraspråk för lärare, 1-30 hp med godkänt resultat om minst 22,5 hp.

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Delkurs 1: Litteracitet och lärande i ett andraspråksperspektiv, 7,5 hp

I delkursen belyses skolans språkbruk ur ett andraspråksperspektiv. I kursens första moment behandlas hur en språklig explicit stöttning kan bidra till att andraspråkselever utvecklar en behärskning av olika skolgenrer. Med utgångspunkt i Systemisk Funktionell Lingvistik (SFL) och genrepedagogik förklaras den litteracitetsutveckling som elever förväntas genomgå under skolåren. I kursens andra moment visas hur ämneskunskap uttrycks via verbalspråk, men också via andra modaliteter såsom gester, bilder och tabeller. I kursen belyses hur en språklig explicit stöttning kan bidra till att elever utvecklar en förtrogenhet med skolans olika specialiserade ämnesspråk. Vidare redogörs för hur den språkliga stöttningen behöver anpassas till elevers olika förutsättningar och behov samt till uppgifters kognitiva svårighetsgrad.

Delkurs 2: Fiktionsläsning i svenska som andraspråksundervisning, 7,5 hp

Denna delkurs behandlar fiktionsläsning i svenska som andraspråksundervisning med fokus på elevers litteracitets- och språkutveckling samt identitetsutveckling. I kursen ingår att identifiera litterära, kulturella och språkliga aspekter i fiktion och att resonera kring olika didaktiska val vid planering av ett undervisningsmoment med utgångspunkt i fiktionsläsning. Exempelvis diskuteras val av fiktion och läsaktiviteter som bidrar till andraspråkselevers litteracitetsutveckling.

Mål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna, med avseende på,

Delkurs 1: Litteracitet och lärande i ett andraspråksperspektiv, 7,5 hp

1. Kunskap och förståelse

- 1.1 redogöra för grundläggande kunskaper i SFL, såsom hur språkets tre metafunktioner bildar ett register.
- 1.2 redogöra för grundläggande kunskaper i genrepedagogiken såsom registermodellen, basgenrer och cykeln för lärande.
- 1.3 redogöra för vad som kan utmana elevers möte med skolspråket, och hur skolspråket skiljer sig från vardagspråket.
- 1.4 motivera varför ämneslärare behöver ha kunskap om ämnesspråket.

2. Färdighet och förmåga

- 2.1. analysera och producera texter i tal och skrift inom olika genrer där språk och struktur uppfyller krav på såväl skriftspråklig korrekthet som genre- och situationsanpassning.
- 2.2 planera en genreundervisning i ett visst skolämne med ett visst ämnesinnehåll utifrån cykeln för lärande i syfte att stötta andraspråkselevers litteracitetsutveckling.
- 2.3 redogöra för hur olika modaliteter kan användas, och eventuellt samspela, för att stötta elevers ämneslärande.
- 2.4 motivera och problematisera vilken språklig stöttning olika elever kan vara i behov av.

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt

- 3.1 värdera elevers tidigare språk, erfarenheter och kunskaper som en resurs i deras litteracitetsutveckling.
- 3.2 värdera samverkan mellan sva-lärare, andra ämneslärare och studiehandledare.
- 3.3 visa förmåga att problematisera genrepedagogik.

Delkurs 2: Fiktionsläsning i svenska som andraspråksundervisning, 7,5 hp

1. Kunskap och förståelse

- 1.1 Redogöra för hur fiktion kan användas för att utveckla andraspråkslevers litteraciteter och identiteter.
- 1.2 Redogöra för några litteraturdidaktiska teorier och olika didaktiska aspekter att ta hänsyn till i arbetet med att anpassa undervisningsmoment med fiktionsläsning till elever med svenska som andraspråk.

2. Färdighet och förmåga

- 2.1 Kunna använda litteraturvetenskapliga begrepp i anknytning till fiktionsläsning.
- 2.2 Identifiera språkliga aspekter som kan vara utmanande i fiktion.
- 2.3 Planera ett undervisningsmoment utifrån fiktion inom ramen för svenska som andraspråksundervisning med anpassning till elevers olika förutsättningar och behov.

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt

- 3.1 Kritiskt diskutera val av fiktion i svenska som andraspråksundervisning.
- 3.2 Kritiskt diskutera val av läsaktiviteter i arbetet med fiktionsläsning i svenska som andraspråksundervisning.

Undervisningsformer

Undervisningen i kursen består av:

- föreläsningar
- workshops
- seminarier

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Kursen examineras genom följande moment:

Delkurs 1: Litteracitet och lärande i ett andraspråksperspektiv, 7,5 hp

(IN01) Genrepedagogik i ett andraspråksperspektiv

Skriftlig inlämning

Lärandemål: 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 3.1, 3.3

Högskolepoäng: 4

Betygsskala: Underkänt, Godkänt eller Väl Godkänt.

(IN02) Ämnesspråk i ett andraspråksperspektiv

Skriftlig inlämning och muntlig redovisning

Lärandemål: 1.4, 2.2, 2.3, 2.4, 3.1, 3.2

Högskolepoäng: 3,5

Betygsskala: Underkänt, Godkänt eller Väl Godkänt.

Delkurs 2: Fiktionsläsning i svenska som andraspråksundervisning, 7,5 hp

(SE01) Analys av fiktion

Seminarium och skriftlig inlämning

Lärandemål: 2.1, 2.2, 3.1

Högskolepoäng: 3

Betygsskala: Underkänt, Godkänt eller Väl Godkänt.

(IN03) Fiktionsläsning i andraspråksundervisning

Skriftlig inlämning och muntlig redovisning

Lärandemål: 1.1, 1.2, 2.3, 3.1, 3.2

Högskolepoäng: 4,5

Betygsskala: Underkänt, Godkänt eller Väl Godkänt.

Om studenten har ett beslut/rekommendation om särskilt pedagogiskt stöd från Högskolan i Borås på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att anpassa examinationen. Examinator har att utifrån kursplanens mål avgöra om examinationen kan anpassas i enlighet med beslutet/rekommendationen.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Delkurs 1: Litteracitet och lärande i ett andraspråksperspektiv, 7,5 hp

Axelsson, M. & Magnusson, U. (2012). Forskning om flerspråkighet och kunskapsutveckling under skolåren. I: K. Hyltenstam, M. Axelsson, & I. Lindberg (Red.), *Flerspråkighet – en forskningsöversikt* (s. 247–367). Stockholm: Vetenskapsrådet. s. 247–273, 308–367. (87 s)

Bergh Nestlog, E., Danielsson, K., & Krogh, E. (2020). Multimodala elevtexter i geografiämnet: En textstudie på mellanstadiet *HumaNetten*, (44): 11–44. (34 s)

Danielsson, K. & Selander, S. (2018). *Se texten! Multimodala texter i ämnesdidaktiskt arbete*. Malmö: Gleerups (173). s. 13–77. (65 s)

Hammond, J. (2006). High challenge, high support: Integrating language and content instruction for diverse learners in an English literature classroom. *Journal of English for Academic Purposes*, 5(4). 269–283. (15 s)

Holmberg, P. (2019). Grammatik i ett funktionellt perspektiv, I: Liberg C. & J. Smidt (red). *Att bli lärare i svenska*. Stockholm: Liber. s.103-114. (12 s)

Hägerfelth, G. (2011). *Språkarbete i alla ämnen*. Stockholm: Liber. s. 11–98. (88 s)

Jakobson, B. & Axelsson, M. (2017). Building a web in science instruction: Using multiple resources in a Swedish multilingual middle school class. *Language and Education*, 31(6), 479–494. (16 s)

Johansson B, & Sandell Ring A. (2015). *Låt språket bära, genrepedagogik i praktiken*. Stockholm: Hallgren & Fallgren. (283 s)

Kuyumcu, E. (2013). Genrepedagogik som verktyg i språk- och kunskapsutvecklande undervisning och lärande. I: Hyltenstam, K. & Lindberg, I. (red.). *Svenska som andraspråk: i forskning, undervisning och samhälle*. (2. uppl.) Stockholm: Studentlitteratur AB. s. 605–631. (27 s)

Olvegård, L. (2016). ”Författarna tror de skriver så tydligt” - andraspråksläsares möten med lärobokstexter i historia. I Kindenberg, B. (red.). *Flerspråkighet som resurs: symposium 2015*. Stockholm: Liber, s.155–166. (12 s)

Polias, J. (2007). Assessing learning: a language-based approach. I: Olofsson, M. (red.). *Symposium 2006: bedömning, flerspråkighet och lärande*. Nationellt centrum för sfö och svenska som andraspråk. Stockholm: HLS förlag. (26 s)

Shanahan, C., & Shanahan, T. (2020). Disciplinary literacy. In J. Patterson (Eds.), *The SAT® suite classroom practice: English language arts/literacy* (pp. 9). New York: College Board. (s 34)

Schleppegrell, M (2016) Systemic Functional Grammar in the K–12 Classroom. I E. Hinkel (Red.), *Handbook of research in second language teaching and learning*, Volume 3 (1 uppl.), 384–396. New York: Routledge. (12 s)

Sellgren, M. (2011). *Den dubbla uppgiften. Tvåspråkiga elever i skolans mellanår arbetar med förklarande genre i SO* (Licentiatavhandling, Stockholms universitet, Centrum för tvåspråkighetsforskning). (99 s)

Uddling, J (2021): To integrate a language focus in a linguistically diverse physics classroom, *Language and Education*, p. 1–20. (20 s)

Walldén, R. (2020). *Pedagogisk kommunikation i svenska som andraspråk*. Lund: Studentlitteratur. (s.11-31, 119-147). (50 s)

White, P., Mammone, G. & Caldwell, D. (2015). Linguistically based inequality, multilingual education and a genre-based literacy development pedagogy: insights from the Australian experience, *Language and Education*, 29:3, 256-271. (16 s)

Ytterligare artiklar kan tillkomma med relevans för området (100 s.) Totalt antal sidor: 997

Delkurs 2: Fiktionsläsning i svenska som andraspråksundervisning, 7,5 hp

Askland, J. (2018). Litteraturarbete som språkintröskning. *Educare*, nr 2, s. 90-106. (17 s)

Basaran, H. & Gard, T. (2019). Läslust och litteracitet i en digital tid. I Aldén, K. & Bigestans, A. (red.) *Litteracitet och flerspråkighet*. Stockholm: Nationellt centrum för svenska som andraspråk, s. 57-68. (12 s)

Bergman, L, Bringéus, E. & Economou, C. (2021). *Litteraturundervisning och interkulturella möten*. Lund: Studentlitteratur. (175 s)

Economou, C. (2018). På samma villkor: litteraturundervisningens varför och vad i gymnasieämnet svenska som andraspråk. *Utbildning och demokrati*, 27(3), s. 53-75. (23 s)

Ekholm, C. (2019). *Epikanalys*. En kort introduktion. Lund: Gleerups. (81 s)

Ekvall, U. & Nilsson Skåve, Å. (2014). Köttbulle betyder köttbulle. I Andersson, P., Holmberg, P, Lyngfeldt, A., Nordenstam, A. & Widhe, O. (red.) *Mångfaldens möjligheter: Litteratur och språkdiraktik i Norden*. Göteborg: Göteborgs universitet, s. 258–278. (21 s)

Lindell, I. & Öhman, A. (2019). *För berättelsens skull: modeller för litteraturundervisningen*. Stockholm: Natur & Kultur. (valda delar 100 s)

Nilsson, M. (2010). Swedish 'Immigrant Literature', *Tijdschrift voor Skandinavistiek*, 31(1). s.27-58 (32 s)

Nordenstam, A. & Olin-Scheller, C. (2018). Lättläst: en demokratifråga. *Läsning och demokrati*, 27(3), s. 35-52. (18 s)

Simmons, A. (2018). Student use of SFL resources on fantasy, canonical, and non-fiction texts: Critical literacy in the high school ELA classroom. I Harman, R. (red.) *Bilingual learners and social equity: critical approaches to systemic functional linguistics*. Cham: Springer, p.71–90. (20 s)

Thunberg, S. (2019). Läsning av Tummelisa: med hjälp av en avatar. I Aldén, K. & Bigestans, A. (red.) *Litteracitet och flerspråkighet*. Stockholm: Nationellt centrum för svenska som andraspråk, s. 235-246. (12 s)

Walldén, R. (2020). *Pedagogisk kommunikation i svenska som andraspråk*. Lund: Studentlitteratur. (s.151-225). (75 s)

Warnqvist, Å. (2018). Family First in Homes Away From Home: Depictions of Refugee Experiences and Flight from War in Picturebooks Published in Sweden 2014–2018, *Bookbird*, 2018, Vol.56 (4), p.60-71. (12 s)

Öhman, A. *Litteraturdidaktik, fiktioner och intriger*. Malmö: Gleerups. (170 s)

Dessutom tillkommer några skönlitterära verk lämpliga för barn, unga och vuxna. (ca 275 sidor) Ytterligare artiklar kan tillkomma med relevans för området (100 s.)

Totalt antal sidor: 1143

Studentinflytande och utvärdering

Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer, och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram. Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Övrigt

Kursen är en fristående nätbaserad kurs.